

Statens vegvesen

Høringsinstansene

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/innvalgsnr:
Asbjørn Hagerupsen - 22073743

Vår referanse:
2007/139145-002

Deres referanse:

Vår dato:
22.02.2008

Implementering av direktiv 2007/38/EF - ettermontering av speil på tunge kjøretøy - høring

Vegdirektoratet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften). Høringsfristen er **1. juni 2008**. De foreslåtte endringene gjelder hovedsakelig direktiv 2007/38/EF om ettermontering av speil på tunge kjøretøy.

Formålet med direktivet er å forbedre trafikksikkerheten, særlig for de myke trafikantene, ved å redusere blindsonen på høyre side av lastebilen. Direktivet gjelder for lastebiler med totalvekt over 7500 kg, som er registrert etter 1. januar 2000, videre gjelder direktivet for lastebiler med totalvekt under 7500 kg, dersom det er mulig å montere speil på en slik måte at høyden på speilet er 2 meter over bakken (med en margin på 10 cm) uansett innstilling, og at speilet er fullt synlig fra førerplassen.

Da Kommisjonens forslag til direktiv forelå, sendte Vegdirektoratet dette på en foreløpig høring. Blant annet på bakgrunn av de innspill som kom etter denne høringsrunden, foreslår Vegdirektoratet å utvide anvendelsesområdet til direktivet til å gjelde ettermontering av speil på alle lastebiler som kommer i kategorien som nevnt ovenfor, og som er registrert etter 1. januar 1995. Samtidig ber vi om synspunkter på hvorvidt det vil være formålstjenlig med en eventuell utvidelse av påbudet om ettermontering av speil til også å gjelde de av disse lastebilene som er registrert etter 1. januar 1990. Nærmere om dette nedenfor.

Direktivet foreslås tatt inn i kapittel 30 i kjøretøyforskriften som omhandler speil.

Videre foreslås det gjort en endring i kjøretøyforskriften § 30-2 når det gjelder virkeområdet for krav til speil på bil. Det som fremgår av kjøretøyforskriften på dette området i dag, kan synes å bero på en feil som har skjedd ved en inkurie. Det foreslås også å endre henvisningen i kjøretøyforskriften § 30-3 nr. 4, da det synes som om man ved en forglemmelse ikke har endret denne da det ble laget en ny nr. 1 i bestemmelsen.

Bakgrunnen for de foreslåtte endringene vil bli redegjort for nedenfor. Forslaget til endringer i kjøretøyforskriften følger vedlagt.

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 Oslo

Telefon: 02030
Telefaks: 22 07 37 68
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfare 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

Kjøretøyforskriften finnes på internettsiden: www.lovdata.no eller som link på www.vegvesen.no under kjøretøy. Direktivet finnes blant annet på EU sine hjemmesider: <http://eurlex.europa.eu> eller <http://ec.europa.eu/enterprise/automotive/directives/vehicles/index.htm>

Direktivets hovedelementer

- Lastebiler med tillatt totalvekt over 7,5 tonn skal utstyres med vidvinkel- og nærsonespeil på høyre side. Speilene skal oppfylle kravene som fremgår av direktiv 2003/97/EF, eller tilsvarende krav til utvidet synsfelt. Direktiv 2007/38/EF artikkel 3 presiserer nærmere hvilke krav som eventuelt stilles til alternativt utstyr.

Det er krav om ettermontering på biler som er registrert etter 1. januar 2000. I direktivet er det bestemt at dette skal være utført innen 31. mars 2009.

- Lastebiler som er registrert første gang før 1. januar 2000, og N2-lastebiler med totalvekt under 7500 kg, hvor det ikke er mulig å montere speil klasse V på en slik måte at betingelsene for høyde og sikt krav er oppfylt, er unntatt fra direktivet. Det samme gjelder lastebiler som på grunnlag av nasjonale pålegg som trådte i kraft før datoene for gjennomføringen av direktiv 2003/97/EF (26. januar 2006), er utstyrt med speil eller andre hjelpemidler som gir indirekte sikt som dekker minst 95 % av synsfeltet på bakkenivå, som er angitt for speil i klasse 4 og 5 i direktiv 2003/97/EF.
- Medlemsstatene skal i forbindelse med innførselen av de nye speilkravene ta initiativ til å øke trafikantenes oppmerksomhet rundt de farer, som skyldes lastbilers blindsoner på kjøretøyets sider (opplysningskampanjer).

Nærmere om direktiv 2007/38/EF

Hensikten med direktivet er å forbedre sikkerheten til trafikanter, spesielt myke trafikanter som fotgjengere, syklister og motorsyklister. Disse gruppene er særlig utsatte for ulykker forårsaket av tunge kjøretøy, fordi førerne av slike kjøretøy ofte ikke er klar over at andre trafikanter befinner seg meget tett på eller ved siden av deres kjøretøy. Ulykkene skjer som regel i forbindelse med svinging i veikryss eller i rundkjøringer på grunn av blindsonen langs kjøretøyets side på passasjersiden. Kommisjonen anslår at cirka 400 mennesker dør hvert år i slike ulykker.

Fra 2006/2007 ble det i henhold til direktiv 2003/97/EF obligatorisk med forbedrede typer speil som reduserer blindsonen på nye tunge kjøretøy.

Kommisjonen anser at dette ikke er tilstrekkelig til å forbedre trafikksikkerheten fordi eksisterende kjøretøy uten slike speil med dagens utskiftingstakt først vil være skiftet ut i 2023. Krav om ettermontering av slike speil også for eksisterende lastebiler registrert etter 1. januar 2000, vil etter Kommisjonens oppfatning kunne spare ca 1200 liv på europeiske veier fram til 2020.

Direktivet gjør således kravene som gjelder for nye kjøretøy gjeldende også for eksisterende lastebiler i klasse N2 og N3, som er registrert etter 1. januar 2000, med enkelte unntak.

Senest 31. mars 2009 skal medlemslandene sørge for at kjøretøyene som omfattes av direktivet er utstyrt med vidvinkel- og nærsonespeil som oppfyller kravene for henholdsvis klasse 4 og 5 i direktiv 2003/97/EF. Direktivet skal trå i kraft fra 6. august 2008. Kjøretøy som på grunn av mangel på tilgjengelige tekniske løsninger ikke kan bli utstyrt med speil i samsvar med direktivet kan utstyres med alternative innretninger for indirekte sikt som gir tilsvarende synsfelt. Kravene som stilles til slikt utstyr er at synsfeltet gir en dekning på minst 95% av det samlede synsfeltet, slik som presisert for speil i klasse IV og V i direktiv 2003/97/EF

Vegdirektoratet foreslår å utvide direktivets krav om ettermontering av speil, til også å gjelde lastebiler med totalvekt over 7500 kg som er registrert etter 1. januar 1995, og lastebiler som er registrert etter 1. januar 1995 med totalvekt under 7500 kg, dersom det er mulig å montere speil på en slik måte at høyden på speilet er 2 meter over bakken (med en margin på 10 cm) uansett innstilling, og speilet er fullt synlig fra førerplassen.

Bakgrunnen for at vi ønsker å utvide anvendelsesområdet til direktivet, er hensynet til trafikksikkerhet, spesielt med tanke på de myke trafikantene. Ettersom gjennomsnittsalderen på lastebiler i Norge er 10,2 år er det fortsatt et betydelig antall kjøretøy som er registrert mellom 1995 og 2000 som er i trafikk. Tallet på lastebiler med totalvekt over 7500 kg som er registrert mellom 1995 og 2000 er 9526.

Bakgrunnen for at vi ønsker å begrense ettermonteringen til lastbiler som er registrert etter 1995, er at mange av de noe eldre kjøretøyene har en konstruksjon som kan gjøre ettermontering vanskelig. Det er også grunn til å anta at de eldre kjøretøyene er mindre i bruk. Det finnes 2790 lastebiler med totalvekt over 7500 kg, som er registrert mellom 1990 og 1995. Antallet kjøretøy som befinner seg i denne gruppen er lite i forhold til det totale antallet påregistrerte lastebiler.

I høringen som vi sendte da direktivet var på forslagsstadiet, foreslo Norges Latsebileier-Forbund i sitt høringssvar at kravet om ettermontering burde utvides til å gjelde alle lastebiler, unntatt veteranbiler.

Dersom Vegdirektoratet på bakgrunn av det som fremgår i høringsrunden, velger å utvide anvendelsesområdet til direktiv 2007/38/EF i henhold til det som fremgår ovenfor, tas det forbehold om at forslaget må på EØS-høring, og at forslaget om å utvide anvendelsesområdet må godkjennes av EU i henhold til direktiv 98/34/EF.

Nærmere om feilen som fremgår av kjøretøyforskriften § 30-2

Videre foreslås det gjort en endring i kjøretøyforskriften § 30-2 når det gjelder virkeområdet for krav til speil på bil. Det som fremgår av kjøretøyforskriften på dette området i dag, kan synes å bero på feilskrift.

I dag står det at virkeområdet for bestemmelsen gjelder alle kjøretøy i gruppe M og N, med unntak for bestemte N2 og N3 leddbusser. Det korrekte skal være at bestemmelsen gjelder for alle kjøretøy i gruppe M og N, med unntak for bestemte M2 og M3 leddbusser i klasse I. Henvisningen til hvor dette står i direktivet, som følger etter feilskriften, antas å ha vært oppklarende i forhold til spørsmål som kan ha oppstått på grunn av feilskriften.

I kjøretøyforskriften § 30-3 nr. 4 er henvisningen til hvilke bestemmelser som anses oppfylt hvis kjøretøyet oppfyller kravene i direktiv 71/127/EØF etc. feil, i det man har utelatt å endre ordlyden i § 30-3 nr. 4 i forbindelse med at paragrafen fikk en ny nr. 1. Det foreslås følgelig å

endre dette, slik at nr. 4 viser til kravene som fremgår av nr. 2 og 3, og ikke nr. 1, som bare sier hvilke kjøretøy som faktisk blir omfattet av bestemmelsene i § 30-3.

Gjeldende bestemmelser i kjøretøyforskriften

I kjøretøyforskriften kapittel 30 er det fastsatt hvilke krav som gjelder for speil på norske kjøretøy. For bil ble direktiv 2003/97/EF, som endret ved 2005/27/EF, gjeldende kravnivå ved typegodkjenning av ny type kjøretøy og nytt utstyr for indirekte sikt den 26. januar 2006. Fra 26. januar 2007 ble dette kravnivået gjeldende også ved registrering av buss og lastebil (kjøretøy i gruppe M2, M3, N2 og N3) og fra 26. januar 2010 omfatter direktivet i tillegg person- og varebiler (kjøretøy i gruppe M1 og N1). ECE-regulativ nr. 46.01 er oppført som alternativ standard.

For speil på biler som ikke omfattes av direktivet gjelder kravene fastsatt i kjøretøyforskriften §§ 30-1 og 30-3.

Krav til ettermontering av utstyr på registrerte kjøretøy innebærer at det ikke bare stilles krav ved nye typegodkjenninger og registreringer, slik som ellers er vanlig i kjøretøyforskriften. Etter Vegtrafikklovens ordlyd avgrenses det imidlertid ikke mot å stille krav til ettermontering av utstyr i allerede godkjente og registrerte kjøretøy. Vegtrafikklovgivningen åpner generelt for tiltak som skal bedre trafiksikkerheten. Kostnadene som bileierne påføres i denne sammenhengen anses å stå i forhold til fordelene ved tiltaket. Det finnes også eksempler på lignende bestemmelser som har blitt innført tidligere, blant annet krav til ettermontering av hastighetsbegrenser på tunge kjøretøy i forbindelse med at vi tiltrådte EØS-avtalen, jf. forskrift om krav til kjøretøy § 44-1 nr. 15, som var gjeldende forskrift på dette området inntil kjøretøyforskriften trådte i kraft. Det anses derfor å være rettslig adgang til å gjennomføre direktivet ved endring i kjøretøyforskriften. Nødvendige forskriftsendringer vil dermed kunne skje ved endring av kjøretøyforskriftens kapittel 30.

Økonomiske og administrative konsekvenser ved implementering av direktiv 2007/38/EF

Implementeringen av direktivet vil føre til at registrerte lastebiler med tillatt totalvekt over 7500 kg (kjøretøy i gruppe N2 og N3) må ettermontere speil som gir bedre indirekte sikt på siden av kjøretøyene. For størstedelen av kjøretøyene kan montering av slike speil gjøres uten at det må påregnes urimelige kostnader og med anretninger som allerede er tilgjengelige på markedet. Kommisjonen har i sitt forslag anslått at kostnadene ved ettermontering vil ligge i størrelsesordenen €100- €150 (ca 800- 1200 kroner) pr. kjøretøy. De ulempene disse kostnadene vil medføre for bileierne er marginale i forhold til sikkerhetsgevinsten som et ekstra speil vil gi i trafikken. Direktivet vil i stor grad gi medlemslandene frihet til selv å finne de mest kostnadseffektive metodene med tanke på håndheving og kontrollprosedyrer. En forskriftsendring vil imidlertid være nødvendig.

Direktivets krav om at det kun er kjøretøy registrert etter 1. januar 2000 som skal omfattes, vil innebære at i størrelsesordenen 45.000 kjøretøy registrert i Norge vil berøres. Dette vil, ut fra ovennevnte anslag om kostnader pr. kjøretøy, gi totale ettermonteringskostnader for lastebileierne på i størrelsesordenen 36-54 mill. kroner. Dersom vi utvider dette til å gjelde kjøretøy registrert etter 1995, vil de totale kostnadene for lastebileierne utgjøre mellom 7-11 mill. kroner mer. Dersom dette utvides til også å gjelde biler som er registrert etter 1990 vil tilleggskostnadene bli ca. 3 mill. kroner.

Det vil også påløpe kostnader til gjennomføring av informasjonstiltak om farene som blindsonen utgjør for trafikantene. Videre må det sendes ut informasjon til de større interesseorganisasjonen, hvor vi ber om at deres medlemmer blir informert om kravet til ettermontering av speil. Oppfølging av kravet til ettermontering vil bli gjort i forbindelse med periodisk kjøretøykontroll og ved utekontroll.

Høringsfrist

Vi ber om at høringsinstansenes eventuelle kommentarer og forslag til endringer gis innen **1.juni 2008**.

Høringsbrevet samt vedlegg er gjort tilgjengelig på www.vegvesen.no. Eventuelle kommentarer kan sendes pr brev eller e-post til: firmapost@vegvesen.no

Kontaktperson hos Vegdirektoratet er Asbjørn Hagerupsen

Kjøretøyseksjonen
Med hilsen

Heidi Øwre
fung.seksjonsleder

Asbjørn Hagerupsen